

אלן גינסברג משוחח עם עזרא פאונד

היום, חרישי ומלא חרטה, בגיל שמונים ושתיים, בפנסיון ונציאני, זוכה המאסטר בברכתו של בודהיסט יהודי ואומר: "הטעות החמורה ביותר שלי הייתה האנטישמיות, אותה דעה קדומה וקרתנית."

אחר-צהריים, ה-28 באוקטובר 1967, יומיים לפני יום-הולדתו השמונים ושתיים של פאונד.

שתיקתו של פאונד, נכון להיום, כבר הפכה לידועה ברבים. אביה של השירה האנגלית המודרנית, הוא עתה, מבחינות רבות: "אדם שדעך כוכבו". כליאתו בבית-משוגעים, לאחר מלחמת העולם ה-2, לשלוש עשרה שנים, השפיעה עליו במקצת... עזרא פאונד הוא אדם אחר, הוא ממעט לדבר, לעיתים תכופות הוא שוקע בדיכאון ומכריז שכתביו חסרי-ערך.

פאונד יושב חרישי ופכר את ידיו, רגע לאחר-מכן אמר: "בגיל שבעים הבנתי, שבמקום להיות מטורף, הייתי אידיוט".

גינסברג השיב: "רצפי האימאז'ים המילוליים שבעבודתך, שורות כמו: "tin flash in the sun-dazzle" או "soap-smooth stone posts" העניקו לי, במובנה הפרקטי של התפישתה, קרקע לצעוד עליה".

— "בלגן אחד גדול"

— "אתה או אני או הקאנטוס?"

— "העבודה שלי. לכל אורכה, טיפשית ונבערת..."

* *A conversation between Ezra Pound and Allen Ginsberg* ראתה אור ביוני

1968 בכתב העת *evergreen review*, גיליון מס' 55.

גינסברג המשיך: "ויליאם קרלוס ויליאמס אמר לי בעבר שיש לך 'אוזן על-טבעית', האם הוא אי-פעם אמר לך את זה?"

— "לא, הוא מעולם לא אמר לי".

— "ובכן, אני מדווח לך עכשיו, שבע שנים לאחר-מכן, על אבחנתו של רופא העיניים הרגיש הזה... מתי אתה מתכוון לשוב לאמריקה? סן-פרנסיסקו מלאת-חיים, אולי תאהב את המקום".

פאונד בצעירותו

— "מאוחר מידי" השיב פאונד.

— "לעולם לא מאוחר"

הכריז גינסברג. "אתה הראית לנו את הדרך. ככל שאני מרבה לקרוא את שירתך, כך אני משתכנע יותר ויותר כי היא השירה הטובה ביותר שנכתבה בתקופתה. גם התפישה הכלכלית שלך הייתה נכונה. אנו עדים לכך היום בווייטנאם. הראית לנו מי גורף רווחים מן המלחמה".

— "כל הטוב שעשיתי נשחת בשל כוונות רעות — העיסוק המתמיד בדברים טיפשיים ובלתי-רלבאנטיים". ואז, מודע לבטח לעובדה שגינסברג יהודי, אמר: "הטעות החמורה ביותר שלי הייתה האנטישמיות, אותה דעה קדומה וקרתנית."

— "כמה טוב לשמוע אותך אומר זאת" השיב גינסברג... "אנטישמיות היא דבר דפוק. כמו לא לחבב בודהיסטים, אך זהו חלק מן הדגם, וההישג הגדול היה ליצור מן המחשבה שלך, דגם שעובד... בסוף המחזה, השליך פרוספרו את מטה הקסמים שלו"

— גינסברג החל מדקלם מתוך האפילוג של 'הסערה' את השורות
הבאות:

"כל קסמי הוסרו כעת,
רק כוחי לי עוד עומד
והוא דל מאוד...
אין רוחות לי עוד, ואין
לי יותר קסמים לקסום.
הייאוש דרכי יחסום.
אלא אם תחינה אפיל:
רק תפילה אותי תציל,
הבוקעת למרומים
אל מידת הרחמים
ותכוף אותה לתת
מחילה לי על כל חטא.
אם רצונכם בלב טהור,
בחסדכם קראו לי דרור"*

מאוחר יותר ציין גינסברג, שהיו אלו, ככל הנראה, שורותיו האחרונות של
שייקספיר.

גינסברג נשען לעברו של המאסטר והחל מפציר: "עליך להמשיך לעבוד.
להשלים את הסצנות האחרונות של הדראמה. עוד יש לך הרבה דברים
לומר. אחרי הכל, עכשיו, אין לך מה להפסיד, הלא כן?"

פאונד שתק וגינסברג המשיך: "אה, פרוספרו, נו טוב... המטרה שלשמה
הגעתי לכאן, היא להעניק לך את ברכתי — חרף התפכחותך... אלא אם כן
אתה מבקש להיות משיח, אז יהיה עליך להיות בודהיסט כדי לעשות זאת.
אך אני בודהיסט יהודי, שתפישותיו חושלו על-ידי שורה של דגמים
לשוניים, מעשיים ומדויקים, הפזורים לאורכם של הקאנטוס כאבני-מדרכ,

*נוסח עברי: אברהם עוז

לא משנה מה היו כוונותיך, השפעתן בפועל הבהירה לי את תפישותיי. האם תסכים לקבל את ברכתי?"

המאסטר היסס, פער את פיו לרגע ארוך, ואמר:
"אני מסכים".

גינסברג נשען לעברו ואמר: "מחשבותיך על התפישה הממוקדת, וקביעתו של ויליאמס "No ideas but in things" היו לעזר רב, לי ולמשוררים צעירים רבים. לנוסח של שירך יש ערך-ממשי בעבורי, הוא משמש לי כנקודת התייחסות עבור תפישותיי. האם אני מדבר בהיגיון?"

"כן" השיב פאונד.

כעבור רגע החל ממלמל:
"אך בשירתי אין כל היגיון... הרבה ג'יבריש..."

פאונד עייף, עוד מעט כבר ארבע.

גינסברג, מעוטר בזקנו הרבני, השחור והמפואר, הניח את ידו השמאלית על עורפו של המאסטר, הביט בו רגעים מספר, ואמר: אמרתי לך את מה שהיה לי לומר, ושלשמו הגעתי לכאן. אך הגעתי גם בכדי לזכות בברכתך, ועכשיו, האם אוכל לזכות בה, אדוני?

"כן" הוא הנהן, "עד כמה שהיא שווה משהו...
היה עלי לעשות טוב מזה..."

(מאנגלית: יהודה ויזן)